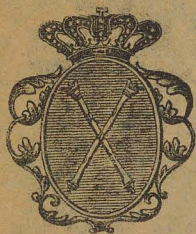

Poësis 1809.

Symonovius Symon
Flagellum vivoris.

Biblioteka Jagiellońska.

I. ol. 25.

4576

POËTAE POLON.

N. ~~43~~ 4576

~~Page 1309~~

4516

CIMELIA

X. XII. 47c.

Auton Symonowicz Syni,

I.d.25.

Sing. in unum 700. Boer. 1309.

FLAGELLVM LIVORIS.

*Continens omnia ferè Metrorum genera,
quibus usus est Horatius.*

Nihil, Deo volente, liuor officit:
Nihil, Deo nolente, proficit labor.

BIBLIOTH. HIST.

JACELLONICA

Cim. Qu. 4516

CRACOVIAE,
Ex Officina Lazari. Anno Domini:
M. D. LXXXVIIJ.

I N S T E M M A

Ielitarum siue Sariadarum.

MONOMACHIA GRATIARVM,
ET EVMENIDVM.

HASTARUM fascem, proauorum Stemma tuorum,
Virginea CHARITES diripuere manu.
Telo quæque suo aduersam confecit Erinnyem,
Et Stygiam rapta cuspide fixit, anum.
Inprimis Aglaia, caput confodit Alectus,
Hastaque funesto sanguine tincta fuit.
Tisiphones pectus, viuis naticibus hirtum,
Transadigit gracili, pulchra Thalia, manu.
Conficit Euphrosyne lethali cæde Megæram,
Traiecit mediam fraxinus Eumenidem.
Dumque videt LIVOR morituræ vulnera matris,
Orphanus infelix, matre cadente, crepat :
Victricesque Deæ, Furiarum Strage peracta,
Hastas in fascem composuere, suum.

PTHONOMASTIX ad Zoilum.

Quòd si flagellum nō times, ô Zoile,
Ne verberare Scorpionibus, vide.

FLA-

FLAGELLVM LIVORIS.

Continens Odas vnam de viginti:

*Ad Illustrem & Magnificum
Mecænatem.*

ARGVMENTVM.

Omnia suis pestibus esse obnoxia:
Inprimis verò, VIRTVTEM Inuidiæ.

ODE PRIMA.

OMnia Mecænas proprio exercentur ab hoste:
Namque Deos hominesq; remordet.
Aduersus genius, sua stant incommoda brutis:
Et plantis, grauib; metallis.
Ecce Deos armis infestauere Gigantes,
Sacrilego Mauorte seueri.
Inuidere Iouis sceptrum, paterasq; beatas
Concilio mensisque Deorum.
Sidera sideribus contraria numina quosdam,
Dextra iuuant, vexantia plures.

A ij

Iam

*Iam prosunt elementa, eademq; animalibus obsunt:
Constituunt, & corpora solvunt.
Ignibus en sylvæ pereunt vredine messes:
Et pratis inimica locusta est.
Quæque suis tineis obnoxia, cernis ut hortum:
Eruca populantur agrestes.
Frondis opes adedit bruchus nemorisque coronam,
Et vernos accidit honores.
Curculio Cererem lædit, conuoluolus vuam,
Et fucus flauentia mella.
Thesauros rubigo comest, ærugo metalla:
Dispereunt putredine ligna.
Insidias tendit stabulis truculenta ferarum
Esuries, tristisq; vorago.
Ast homini lupus est homo, nullaque bellua plures
Mortales, cognataque læsit
Corpora, quam rabies hominumque insania lædit,
Mutua qui sibi retia tendunt,
Inq; vicem se se miseranda cæde cruentant
Sanguinis, heu, tam prodiga pubes.
Et velut in sua coniurati funera ciues,
Præcipites rapiuntur in arma.
Nonne vides homines pasci discrimine fratrum, &
Vicinis successibus vri?*

Sau-

*Sauciat occulto praeordia vulnere Liuor,
Et fibras exulcerat imas.
Fortunam sequitur comes, ut sine nube micantem,
Vmbra sequi solet æmula solem.
Sed cedò, quid meruit tandem immeritissima VIRTUS?
Cur gemit huic obnoxia vermi?
Scilicet hoc scelus Heroumque Deumque nouerca,
Immisit sæuissima Iuno.
Eleuet ut laudes operosaque facta bonorum,
Rumores mentitur inanes.
Sub Iunone fera Liuoris militat ala,
Imperiis Iunonis obaudit.
Æolon instigat Iuno, dum præcipit Euris
Æneæ subuertere classem.
Liuioris matri iubet imperiosa Megæra,
Ut Rutulos accendat in arma.
Matribus hæc quoque Troianis incendia suasit,
Subiiciant ut nauibus ignem.
Herculeis etiam immisit Saturnia cunis,
Cæruleos; duo monstra, colubros.
Læsit semideos & pectora debita cælo,
Obuciens certaminis ansas.
Hæc quoque Mæcenas voluit tua facta morari,
Liuioremque molesta subornat.*

*Hic in syncero tua lancinat acta cavillo,
Cuncta notans aspergine nigra.
Sed velut è solido conflatis ære columna,
Non cedit tua vivida VIRTUS.
Succubuit Lior, cuius certissima clades.
Hoc nostro descripta libello est.*

De lioris ortu.

O D E II.

*L*ioris ortus manat ab inferis,
Authore iactat se Cacodæmone.
Impleta Cocyto Megæra,
Quem parit atra, satum maligno.
Læus solutus membra Cupidine
Cocytus ardet, deperit impiam
Stupratque Dirarum Sororem, &
Suscipit exitiale monstrum.
Quod gestat alio sæva puerpera,
Motu senili donec in æthere
Compleuerat Saturnus annum,
Atque suum peragravit orbem.
Fæcunda demùm parturit Eumenis,
Quæ mille tetræ acta doloribus,

Aptum

*Aptum sibi quærit cubile,
Tartareis ululans in antris.
Tandem recessu fluminis ultimo,
Lætata ripis Tartaræ Stygos,
Curvisque Mæandris Auerni,
Qui nouies Acheronta cingunt.
Selegit umbras & loca partui,
Tam pœnitendo prorsus idonea,
Æterna quæ caligo texit,
Cimmeriæq; premunt tenebræ.
Hic semper auris noctua ventilat:
Hic ominosus nycticorax volat:
Hic murium cœtus volucris,
Obstrepat in tenebris vaganti.
Hic multa surgit taxus in æthera,
Buxusque pallens, pinus & ardua,
Surguntque funestæ cupressi, &
Flumen amantia populeta.
His ergò partum sedibus edidit
Proiecta densas inter arundines,
Liuoris atrî dira mater,
In Stygiâq; reponit vlua.
Dum triste vagit progenies fera,
Stridore totos concutit inferos.*

Accur-

*Accurrit Orci fœda labes,
Monstriferique caterna Ditis.
Matertearum Tisiphone prior,
Charo nepoti præbuit ubera:
Feriale suxit lac alumnus,
Nequitiaë que bibit medullam.
Post hæc Alecto serior aduolat,
Et gratulatur læta puerperæ;
Quassat caput sæuum colubris,
Crimibus anguiferis timenda.
Contagiosis horrida basis,
Dissuauatur labra trementia,
Ducit venenum tristis infans,
Imbuit ossa trucesque venas.
Cunas ad illas & Nemesis venit,
Vnà Querelæ & Vociferatio,
Huc Ira passu concitato,
Atque silens Odium volauit.
Fatale munus tristèque Pægnium,
VIRTUS Olympo misit ab igneo,
Vt sopiat voces nefandas,
Et pueri fremitus malignos.
Limam trecentis ictibus asperam,
Vt Liuor illam manderet improbus.*

Vt di-

*Vt discat exercere morsus
Indomita domitrice ferri.
Sed dente rodit dum chalybem truci,
Se lædit ipsum ridiculus puer.
Nam bolus inconsumptus, atros
Atterit & violat molares.
Sic fertur infans ille adolescere,
Caliginosis editus in locis.
Velocibus pennis in auras
Hinc solet euolare monstrum.*

Liuioris descriptio.

O D E III.

*N Osse cupis faciem Liuioris, & ora mordicantis.
Apellis vdo picta penicillo?
En, quod poscis habes, monstrum Furiale conspicator,
Et cominus vide nefas nefandum.
Quod velut in scenam producitur, & sacrũ triumphũ,
Spectaculo faue Patrone quaeso.
Adspice prodigium, suetum tua facta criminari,
Et gloriæ tuæ quod imminebat.
En caput horrendum, de quo coma viperina pendet,
Cui mobiles vniq̃ue sunt capilli.*

B

Et quos

*Et quos non agitat Borëas minaxque Apeliotes,
Sed viperus mouet suum venenum.
Peruigiles oculi nimiumque volubiles vagantur :
Obtutus inquietus & cruentus.
Ambiguo radio, partem simul intuens utranque, &
Albugine obliqua, nimisque pæta.
Buxea labra tremunt, rubigine nigricant vetusta,
Cum dentibus primoribus canini.
Gutturæ vox rauco teterrima, vox inauspicata
Dum prodit, ingens obstupescit orbis.
Hæc vox rumores & nuntia seminat sinistra,
Adulteratque gloriam bonorum.
Vulturis est rostro nasus vigilantior sagaci,
Odore cladis pascitur dolendæ.
Et macie vultus consumitur inuidæque malæ,
Vix osibus strigosa pellis hæret.
Cordis enim virtus eroditur intimæque fibræ,
Quas exedunt striges feræque larvæ.
Æmula mens & lingua procax, manus otiosa torpet,
Dum nil facit, præclara facta culpat.
Ambis sinister enim Ceromata Liuor atque arenam
Detrectat, inuidet tamen labori.
Vitat curriculum & certamina, pulueremque festum,
Bonis tamen data vritur corona.*

Infe-

*Infestis queritur stridoribus, ungue, dente, voce
Bacchatur, alas concutit feroces
Alis Nycteridum similes. Volucris velut Dracæna,
Si in rupium laceßitur cauernis,
Sibilat, euomit flammæ, sinibus rotata crebris,
Et ipsa vapulat suo veneno.
Morsibus horrificis dum se petit atque mordet ipsam,
Et spiculo sibi nocet bisulco.
Sic quoque liuor edax, virtutis honore prouocatus,
Se morsibus castigat ipse iustis.
Extremo dorso trahitur, colubrique creuit instar:
Plicatilis ter mille cauda spiris;
Quæ longo tractu maculat spatium viamque totam,
Quacunque serpit virulenta labes.
Harpyie similis, quæ proluvie soluta ventris,
Mensas & agros inquinat volando.
Tardior est illi, sed non sine fœditate motus,
Progressibus tamen suis valet.
Et qua progreditur, si non populatur atque vastat,
Certè locis aspergit ille labem.
Quæ tangit fœdat: quæ transuolat, halitu perurit,
Et inficit quæ dentibusprehendit.
Ingenio nigro perimens oculoque peruicaci,
Veneficæque pupula trucidat.*

*Fascinat auditu contagia rebus affricando ,
Gustatâque ipso concoquit palato.
Profuit & nares vitare bonis viris odoras ,
Occasionésque amputare pesti.
Præcipue si quis quouis penetrabilis periclô est ,
Nec sustinet vulgi leues susurros ,
Ille domi lateat, cælans benefacta præmiûmque ,
Contentus angulo arbitrisque paucis.
Sed cui spiritus est nullo superabilis furore ,
Suffragiis rumoribûsque maior ,
Ille foris pugnet, pleno benè firmus in theatro ,
Vadâtque Marte dimicans aperto.
Non parebit inops Liur, sed abibit, & venena
Conuertet in suum caput resorpta.
Ut iacit ex oculis mortem Basiliscus in colonos ,
Quos eminùs præuerterit videndo.
Sit tamen in speculo sese videt author ipse lethi ,
Mox pupulæ perit suæ veneno.
Sic quoque Liur is natura reciprocumque virus ,
Prius parentem sæpiusque torquet.
Belua Pompeia dignissima lege, culeoque
Cum viperaque simiâque, claudi.*

Quæ sint voluptates, & quæ tor-
menta, degeneris Inuidiæ.

O D E IIII.

*L*uori, Charites, quid placet impio,
Aut quæ pabula sunt inuidiæ truci;
Blando dicite versu, &
Musæ progenies Iouis.

*N*imirum scelus & perniciës virum
Paupertas lacero squalida pallio,
Infamisq; voluptas,
Decoëtrix patrimonij.

*S*ocors ingenium, pigritia graue,
Contemnens humili pectore glorias,
Mens demissa, solo quæ
Sedit reptilis infimo;

*I*mprudens animus sorsq; miserrima:
Ægroti facies lurida corporis:
Tristi membra grabato
Decumbentia iugiter:

*N*ec non mors tragico funere tabida,
Famam si maculis turpibus oblimit.

B ij

Sipost

*Si post fata parentum,
Paupertas premit orphanos.
His pinguescit iners Liuor & improbus:
His illum genitrix inuida pabulis
Densa nutrit in umbra,
Dum pestem Canis educat.
Sed rursum teneræ dicite Gratiae,
Quos hostes habeat Liuor, & horrido
Quisnam dente petatur
Monstri degeneris precor?
Nimirum probitas atq; hominum salus,
Quæ sitaëq; bonis diuitiæ modis:
Frugalissima VIRTUS,
Seruatrix patrimonij.
Felix ingenium, quod petit ardua,
Excelso sitiens pectore gloriam,
Adspirans in Olympum,
Curis insuperabile.
Tum solers animus forsque opulentior,
Vires eximie corporis ardui,
Quod pulchram vegetamque
Præferebat habitudinem,
Mortis mite genus, gloria subsequens;
Post summos cineres, posteritas bona.*

Quæ

*Quæ VIRTUTE coruscat,
Fortunatio in dies.
His agrescit iners Liur & improbus;
Hæc illum perimunt Thessala toxica:
Hæc diræ, bona, pesti,
Perstringunt oculos malos.
Dent ergo superi, Liur ut inuidus,
Horis excipiat vulnera singulis,
Morſu inflicta perenni
Sæui dentis & unguium.
VIRTUTIQUE sacræ stent sua præmia,
Splendor, diuitiæ, veraque gloria,
Et stipendia, sudor
VIRTUTIS ferat igneæ.*

*Rogantur Gratiæ, ut cicurent
Inuidiam, eâque reconcilient VIRTUTI.*

ODE V.

*O Nexus Charitum cælicolis mitior omnibus,
Nodo virgineo quem religat cingulus unicus;
Cur monstrum pateris tamque nefas incicurabile,
Afflatu nocuo gesta hominum lædere fortium?*

O non

*O non immemores artificū surgite virgines,
Liuorem gracili quæso manu prendite stridulum.
Mansuescat manibus fœmineis liuida belua:
Notis incipiat vocibus & plausibus obsequi.
En mitescit equus nec refugit frena & ephippia:
Poppysmo facili perdomitus dat caput aureis.
Sicingens elephas æstiferis ductus ab Indiis,
Discit militiam, fert solidas tergo copias.
Vrsus Manalium vel Scyticum quem nemus educat,
Exercet choreas non secus ut Ludio Roscius.
Vestro numine fit blandior, & Pardalis & Lea:
Assuescit manui tam placidæ vel dracolubricus.
Solutus Liuor iners omnibus est vipera viperis
Intractabilior, tam faciles nec patitur manus.
O Diana, feram soliuagam retibus implica,
Et captam lepidis trade precor Cynthia Gratiis.
At vos ô Charites, virgineas sumite fascias,
Qui vos perpetuo iure ligat: sumite cingulum,
Cervicemque iugo vipeream subdite libero,
Et rictum tenera monstrificum nectite fibula.*

Responsio Gratiarum, non posse
illarum comitate mansue fieri Liuorem,
neque retibus Dianæ capi.

ODE

ODE VI.

*Liorem non est nostrum cicurare proteruum,
 Nec inquinari hac labe Gratias decet.
 Tactatur melius Libycis Basiliscus in antris;
 In aridâque sæua solitudine
 Dipsas, quæ morfu sitibundos enecat artus;
 Quàm Liur ille carnifex domesticus.
 Nec Diana solet turpes agitare colubros,
 Assueta ludis virgo gratioribus.
 Nec maculare volet puros innoxia casses,
 Nec Diua persequi hanc feram dignabitur.
 Nec terrere canes illam latratibus audent,
 Ne præda fascinet Molossos præpetes.
 Nam velut irritata, canes incantat Hyæna,
 Aufertq; vocem persequenti vertago;
 Sic animum Liur vocemq; veneficus aufert,
 Dum ringitur, canes fugat venaticos.
 Respergit fugiens rabidis vestigia spumis,
 Quas nulla contingit vel olfacit fera.
 Mulcebunt igitur Charites, quòd sæua Diana,
 Abominata, non mouet venabulis?
 Non facient certè, nec fas est stringere cæstu,
 Enorme collum, & cingulo sororio.*

C

Nec

*Nec sacra fœdabit tam triste monilia monstrum,
Et fibulas, & virginales fascias.
Non illi dabitur Charitum contingere lucos,
Dapesq; puri simplices conuiuij.
Nec turbabit Acidalias hæc vipera lymphas,
Ne virus innatet pijs liquoribus,
Spargens cæruleos in aquis liuentibus orbes,
Eheu, veneni signa præsentissimi.
Præterea nobis gliscunt sine fœdere lites,
Hereditarijque iurgij calor,
Cum Liore malo, miserisq; parentibus. Ergo
Faceffat & Mægæra, & filius ferox,
Tisiphoneque minax, abeat lethalis Alecto,
Contrariæq; Gratijs Erynnyes.
Dispereatq; malus lior Cocytia proles,
Et nemini tractabilis ferociat.
Non manibus nostris mulcenda nigerrima labes,
Sed igneis est exedenda vermibus.
Quam Lumbricus edat, quã potet hirudo palustris,
Atræ Stygos, cum flammeis natricibus.
Nos Iouis insontes natæ, nec tristia palmis
Portenta mulcemus pijs, nec vocibus.
Nam si quid Furiarum vel Lioris habemus,
Heu Gratia statim sumus non Gratia.*

Ad no-

10

Ad nouem Camœnas, vt musicis
harmoniiis leniant Inuidiã, vel deniq; sopiant.

O D E VII.

*F*Lexanimes Diuæ, quæ's vocum Gratia curæ est,
 Suauitasq; carminum Pieriumq; melos;
Delinite fremens & inexorabile monstrum,
 Sono modisq; Musicis arteq; melliflua.
Nunc Helicon grata vice Parnassusq; biuertex,
 Spirãtis Hyblã carminis, nectar & omne, sonet;
Ut mitescat atrox Liuor, vel membra solutus,
 Humiq; fusus dormiat voce soporifera.
Numine Pegasides vestro placatur Olympus,
 Placantur inferi graues, Oceanusq; furens.
Auritas ornos deducere montibus Orpheus,
 Æmiq; vepres horridos Caucaseosq; rubos
Creditur; & choreis nemus indulgere videres,
 Dum filius pulsat fides Calliopeia tuus.
Amphion etiam lapides in mœnia cogit,
 Petrasciet surdissimas carminis obsequio.
Æquoreos pisces Cythara demulsit Arion,
 Iactura nauis perfidæ: & victima blãda maris:
Delphinum dorsis equitat proiectus in æquor,
 Ad continentem patriæ Tænariãsq; plagas.

Somnum inducit Aristoridæ Cyllenius Argo,
 Pigrum sonante fistula somnificisq; modis.
 Centum palpebras fallaci carmine sopit,
 Custode cæso, pellicem surripit Inachida.
 Threicius fidicen placat testudine Manes,
 Ditisq; coniugem feri, Tartareumq; canem.
 Quis tandem dubitat, vestra quoq; posse domari.
 Chely, minutam bestiam vermiculumq; leuem,
 Liuorem Stygium, Furiarum ignobile germen,
 Nigriq; tormentum ingenû, quod sua corda co-
 Ne petat indigno VIRTUTEM dēte coruscā, (mest?
 Sed in suis cubilibus dormiat anguis iners.
 Extendat gelido sinuosum corpus in antro,
 Obaudiatq; vocibus Bistonæq; lyrae.
 Ne bilis tristes animos obnubilet atra,
 Umbratilis malignitas ne fera corda premat,
 Iam fidibus doctæ, iam voce sonate Camœnæ,
 Concors per auras Musice perstrepat æthereas.
 Terpsichore canat arguta Cytharistria chorda,
 Cælestis autor carminis intonet Vrania.
 Temperet Euterpe varios tibicina flatus:
 Dulces Thalia fundat & Calliopea sonos.
 Melpomene Clioq; cauæ testudinis ictu, &
 Grato susurro perditam leniat inuidiam.

I. mō;

*Iamq; loquax Erato & sumat Polyhymnia plectrū,
Ut ferueat concentibus Phocidos omnis ager.
Theſſia, Libethros, Parnassus & Hippocrene,
Pimplæ scatentes riuuli, Castaliuſq; latex.
Forſitan incipiet Stygius manſueſcere Liſor,
Soluēt voluptas carminis Muſaq; docta feram,
Auribus excipiet modulos, oculiſq; choreas
Innoxias mirabitur, virgineumq; decus.
Quòdſi non capiet mentem dulcedo malignam,
Pergetq; dente ſtridere triſtis Echidna malo:
Vel ſi damnabit caperata fronte Camœnas,
Obliqua cernens. & gemens, indomitūq; furens;
Tum ſaltem pigro iaceat reſoluta veterno,
Sopita cantu bellua Pieriſq; modis.
Fiſtula Mercurij Diuinaq; virga, colubrum &
Inſomne mulceat ſcelus, ſtrataq; membra domet.
Et quo centocolum perimīt Caducifer Argum,
Hoc dormientis aſpidis amputet enſe caput.*

**Reſponſio Muſarum: Non poſſe
edomari Liuorem Carminis dulcedine.**

O D E VIII.

*OB*truditur nobis *alumnus improbus,*
Aonioq; choro nimis molesta vipera.
Quam nec mouent docti fides *Apollinis,*
Nec tenues calami raucumq; plorans tibia,
Chelys loquax, effæminata Barbitos,
Nec lyra triste querens: nec sibilantes fistulæ.
Rupes & arbores mouentur ad sonos,
Ad numerosq; suos dum sequuntur asperi.
Delphines audiunt susurros Lesbiæ
Dulciloquos cytharæ, fluctus per altos plausi-
Custos adulteræ iuuençæ sedulus, (tant.
Mercurij tremula sopitus est arundine.
Canis trifaux, acerrimus Proserpinæ,
Diuitis excubitor, dat carmini victas manus.
Sed lior infelix, feris immanior,
Surdior Oceano, quouis rubo spinosior,
Inhospitali Caucaaso syluestrior,
Piscibus indomitis multò furit præfractior,
Immitior seruante Manes Cerbero.
Anguibus omnibus est Lacerta virulentior;
Et cæteris quo vermis est minutior,
Dentibus horrificis eò tenaciùs premit:

Et

*Et stridula minutiùs teredine ,
Pectora comminuit quibus ferox innascitur.
Quòd si Camæna perstreput vocaliùs ,
Mox quoq; liuor iners intendit acres sibilos :
Stridet, ferocit, obstrepit canentibus ,
Atque suos fremitus opponit arti Musicæ.
Quòd si choros exercet vlla virginum ,
Legibus Harmonicis obtemperans docto pede;
Mox Liuor æmulus, Camelo prosilit
Segnior, in tenebris saltus ciens inconditos:
Expandit alas, calcibus vestigia
Inprimit unguiferis, ut per viam repens Draco.
Sed cauda ludentem secuta beluam ,
Signat & inficit heu longo solum volumine.
Nec forma liberalis & modestia
Permouet indomitam surdãq; mulcet aspidem:
Frustra sales funduntur & facetiæ ,
Et placidæ Veneris festiuitas innoxia.
Nec fortitudo Martis, & laudum sitis ,
Nec studium Triniæ, sagacitasq; sedula,
Liuioris emollit feri præcordia ,
Nec superat miseri crudele pectoris nefas.
Ergo Iouem sonet Camænarum chorus,
Atq; viros celebret dignos Apollinis lyra.*

Tri-

*Tristis malignis eiulet singultibus ,
Liuor, & indoleat vstus bonorum gloria:
Obluione seculorum conditus,
Perpetua sileat sepultus in caligine.*

De Liuore Cacodæmonum.

O D E IX.

*Infelix Genius lapsus ab æthere ,
Cum turba socij complice criminis,
Sidens in specubus carceris infimi,
Flet sedes malè perditas.
Æterno siquidem proxima numini
Cælorum tenuit summa palatia,
Diuinoq; throno luminis Angelus
Vicinas coluit domos :
Felices oculos in faciem Dei
Defixos habuit, calitibus pijs
Dæmon lucidior, spirituum sacris
Præfectus legionibus.
Sed fulgore sui luminis insolens,
Tantis intumuit cæcus honoribus ,
De se plura sibi pollicitus miser ,
Quàm par & licitum fuit.*

Maiestate

Maiestate DEI roditur æmulus:
Affectat solium numinis optimi:
Molitur Sataël imperium nouum,
In summis Aquilonibus.
Sic cælum studijs seditio noua
Turbat sacrilegis, Plurima pars fauet
Autori miseræ stulta coloniæ, &
Votum promouet impium.
Sed rerum genitor, fulmine perditos
Conatus dirimit, cum duce perfido:
Coniurata cohors protinus æthere,
Deturbatur ab arduo.
Constantes Genij lectaq; concio,
Permansere suis in stationibus:
Sub victore alacris principe militat
Felix ordo satellitum.
Verùm dissidij Dux, reus ambitus
Et vulgus perijt mobile cœlitum,
Turmatim ruit & fertur ad inferos,
Vt vis horrida grandinis.
Exutus radijs & redimiculo
Splendoris nitidi, cum grege Dæmonum
Suasor perfidiæ traditur inuidus,
Ad fundos Acheronticos.

D

Urgetur

*Urgetur tenebris igneq; perpeti,
Ad palum Satanas vinctus abeneum
Diris compedibus: supplicio datur*

Eterno, malus artifex.

*Mutatisq; locis & vice prospera,
Infandisq; gemens in cruciatibus,
Amisæ patriæ dum reminiscitur,*

Dentes dentibus atterit.

*Succesura sacris dum regionibus,
Humani generis respicit agmina,
Stridens invidia rumpitur, anguis ut,*

Irritataq; vipera,

*Tormenti socios atq; superbæ,
Ad cætus hominum mittit ab inferis;
Ut mentes miseras ad scelus incitent,*

Nantes àëra Dæmones.

*Illi consilijs omnia pessimis
Turbant, pectoribus crimina suggerunt:
Imbelles animas præcipites agunt*

In fusæ puteum Stygos.

*Inprimis Phthonos est pessimus omnium,
Ses, excarnificans ossa medullitùs,
Ut nûl inuenias durius, & nihil*

Hoc tortore ferocius.

Duo Liuoris esse genera, bonum
videlicet & malum. Cuius rei aliquot
exempla subijciuntur.

O D E X.

*C*Um primùm Stygio viua emergeret Orco,
 Liuor nefandus carnifex.
*H*eu primùm fortunatos irrepsit in hortos,
 Mentitus anguem lubricum.
*H*ic ubi par hominũ fuerat, noua plasmata Diuũ,
 Recens creati coniuges,
Liuor erat scelerum sator, affectator Olympi &
 Diuinitatis arduæ.
Mox etiam terras infelix inquinat Hydrus,
 Nouos secutus exules.
Concitatur in fratrem præcordia rancida fratris,
 Suasitq; parricidium.
Quicquid mundus habet scelerum, quid Olympus &
 Liore constant omnia. (*Orcus,*
Non tamen omnis erit liuor damnandus ubiq;
 Cùm sit bonum alterum genus.
Si quis enim peior melioribus inuidet, ut mox
 Et ipse vir sit optimus;

D ij

Inuidet

*Invidet egregiè, generoso percitus Oestro,
Suam increpans ignaviam.
Sic opifex doctis indoctior invidet artem:
Sic diligenti segnior.
Quòd si non melior similis tamen esse laborat,
Virtute, sorte, gloria:
Si videt uberius lætas adolescere messes,
Videtq; diues horreum
Vicinum frugi, sequitur vicinus arator,
Quamvis iners & negligens,
Versat humum solers, effætos sterconat agros,
Maturiùs quàm cæteri.
Æmulus orator Ciceroni, miles Achilli,
Et architectus Dædalo,
Vergilio vates, & Coò pictor Apelli,
Phæboq; cantor invidet.
Hic liuor stimulos addit virtutibus acres,
Tollitq; somnolentiam.
Est tamen & liuor nequam melioribus hostis,
Est tristis inuidia,
Quæ malè VIRTUTI corrupta mente, precatur,
Et ipsa nil facit boni.
Hic liuor tacitè segetes exurit agrestes,
Et palmitum propagines:*

Vicinum

Vicinum pecus emulget, gracilesq; iuuenecos,
Visu facit venefico:
Fascinat infantes, thalami diuortia suadet,
Rixasq; coniugum ciet:
Iurgia concordēs disseminat inter amicos,
Cædesq; patrat impias:
Et Phthisin, & varios inducit carmine morbos:
Fugat Lares domesticos,
Inducitq; malos Genios: alienat amicos,
Et hospites ab ædibus:
Pestes & maciem pecori meditatur, & herbas,
Visu facit marcescere:
Perfringit vectes, agit in tellure cuniclôs,
Regum petens ænaria:
Captat fortunas, detrectat ferre labores,
Opes in otio cupit,
Dum sibi Diuinos decerni poscit honores:
VIRTUTIS expers inclytæ est.
Hic tibi Mecænas inuidit præmia Præster,
Hic virulentus Scorpio.
Inter pestiferos occulta nitedula vepres,
Lethale spirans toxicum.

Optimum Heroem & patriæ
amantissimum, extrâ omnem Invidiæ
aleam euasisse.

O D E XI.

*Hos tu dante Deo fugis
Inferni fremitus & Furias graues.
Stridorem quoque cardinum, &
Portarum superas dira crepantium,
Quas ferrugine stridulas,
Plutonis taciti fecit inertia.
Liuorem pudet æmulum,
Quod te tam fatua mente lacesijt.
Et quod spicula prompserit
In te iam pharetris omnibus omnia;
Enses cotibus asperis
Nequicquam exacuens, telaq; Martia.
Frustra factitijs ferox,
Fulgetris crepat & fulminat insolens:
Vires exerit impares,
Nummos dilapidans & patrimonia.
Orci monstriferi stupet,
Deploratq; suos Regia milites.*

Cocytus

Cocytus genitor dolet;

Obtrito adspiciens robore filium.

Tu moles velut aenea,

Fulmen Tartareum respuis irritum.

Euadisque potentior

Insultu Stygio, fortis & inclytus.

Liuvoris positus manes,

Extra præcipitem iugiter aleam,

Et iactum variabilem,

Teli vulnifici sortis & inuida.

Nam clades memorabilis,

Quam Liuvor fugiens auspicijs tuis

Acceptit, memori metu,

Torrebit miseris inuidiam modis;

Vt non audeat in bonos,

Instaurare suas perfida copias.

Sed callem tibi comparat

In cælum pietas, optima pontifex.

Inuitaq; Iouis boni

Scandens ad superos, coniuge liuida.

Rumores inuidorum sparsi,

in absentia optimi & clarissimi

Senatoris.

ODE

O D E XII.

DUm Senator optime
 Causa vocante publici negoti,
 Commoratus es foris,
 Formidolosus æmulis & asper:
 Confodisque tristium
 Cornicularum pupulas dolentes;
 Heu mihi, quid improbus
 Non ausus est disseminare Liur,
 Fabulamque fabula,
 Rumorq; rumore trahit malignus:
 Alter eleuat decus:
 Sudore partos atterens honores
 Alter hostis acrior,
 Infausta quæq; & ominosa fingit,
 Otiosus inuidis,
 Et otiosis otiosa narrat,
 Autor in foro nouus,
 Dum concionatur leui popello,
 Fumiuenta futilis,
 Edentulas anus & omne pascit
 Vulgus usque Nænijs.
 Strepitque tonsorum per officinas,

Per

Per theatra per domos:

Narrator in conuiujs ineptus;

Et subinde ditior

Mendaciorum accessione prodit:

Criminatur improbus,

Morumq; sanctimoniam tuorum:

Ille fretus angulo,

Miranda prædicit, sinister augur:

Ille patre libero

Disertus, inuidentiâq; lippus,

Fingit æmulis tuis,

Te supplicem manus dedisse victas,

Turpiterq; Gratiam

Hostes rogâsse te tuos, fidemq;

Sed prius caput petet,

In riuulum tenuem coactus amnis;

Fortitudo quàm tua,

De viribus suis remittat unquam.

Solicitudo Deorum hominumq; ,
de optimo Senatore dimicante cum Inuidia.

O D E XIII.

E

Quibus

*Quibus imo sedet in pectore VIRTUS,
Quibus est vel tetricæ cura Minervæ,
Vocitariq; boni fortè viri iurè merentur;
Simul omnes eadem sollicitudo
Capiebat, simul omnes gemuerunt;
Tot acutis stimulis invidiæ te esse petitem.
Mala contagia Liuoris & ipsos
Tetigerunt meliores & amicos:
Ita virus penetrans intima præcordia serpsit.
Tamen ingens hominum pars tibi fauit:
Studuit quæ tibi rumore secundo;
Ea rursus metuebat tibi rumore sinistro.
Simul & Diij studuerunt tibi sancti,
Iouis & Mars ferus, Hermesq; disertus:
Aderat tum quoq; bländissima Suadela Dearũ.
Timuerunt tibi Musæ Charitesq; &
In Olympo superũ humanius agmen,
Inimica modò sola tibi Iunone nouerca.
Tamen illam Deus obiurgat amicus,
Oculorum cilijs Iupiter atrox.
Silet uxor, taciturna q; timet mente maritum.
Igitur Diijq; virorumq; corona
Meliorum, tibi linguis animisq; que
Fauet, & nil bonitas inuidiæ castra moratur.*

Sed &

*Sed & audax Lyrico mota furore,
Mea plaudit tibi deuota Camœna.
Quoties de Furijs ferre triūphum perhiberis.
Nimis acri queritur mæsta dolore:
Quoties vim perhibent inualuisse e-
Xitiale, caput in sons nimis urgentis Auerui.*

Expostulatio Virtutis cum
Inuidia.

O D E XIIII.

*L Inor infausæ soboles Megæræ,
O nepos atræ metuende noctis,
Nate Cocyto genitore nigro,
 Linide fili.
Quid tibi VIRTUS nocuit frementi?
Aut quid Heròes nocuere sancti?
Cur tuo fædo teritur bonorum
 Gloria dente?
En iaces anguis piger in cauerna,
Semper infames tibi quæris umbras.
Cur bonis ergò sua denegari
 Præmia velles?*

E ij

Quo

*Quo tibi fasces cupis aut honores
Iure decerni, locupletis atque
Læta suspiras sata latifundæ,*

Prædia, vicos?

*Non tibi debet Deus otioso
Ista, nec lectus patriæ Senatus;
Sed licet flaua tumeas & atra*

Bile fatiscas

*Iuris æterni titulo perenni,
Semper hæc VIRTUS operosa tollit.
Illa sudauit, ferat illa veri,*

Culmen honoris.

*Quando tu ludis ferus insolensq;
Matre sub molli puer educatus,
Perticis audax equitas columnis,*

Compita lustrans;

*Illæ solertem peragit inuentam,
Sub verecundo docilis magistro:
Triuit insontes data tædiosis*

Artibus, annos.

*Quando tu Syluis vlulas paternis,
Nota rimatus fruticeta ducis
Vertagum loro, solita superbus,*

Cæde ferarum;

Illæ

*Ille per libros volitans & vrbes,
Aureum quærit studiosa ramum;
Possit ut tristes superare Lucos
Ditis Auerni.*

*Tu domi tanquam Satyriscus exlex,
Opprimis Nymphas, Bromio calescis,
Cui voluptas est animumq; rodens;
Alea cordi;*

*Abstinet VIRTUS, cupidoq; frenat
Spiritus, Bacchi fugiens calorem;
Dum foris degit sequiturq; duri
Prælia Martis.*

*Interim dum tu latitas in antris,
Fornici addictus, patrimoniumq;
Decoquis, ludis, Lachitumq; potus
Oppida turbas;*

*Edidit VIRTUS specimen laborum,
In toga prudens, patiens in armis;
Præparant artes in utramq; partem
Nobile pectus.*

*Ergo tu mutus miserande Liur,
Semper in cœtu celebri tacebis,
Angulo tutus meliora carpes
Facta virorum.*

02
Concionantem reueretur omnis
Ordo *VIRTVTEM*: regit illa patres
Concilî, fundens trutinata iusto,
Pondere verba.

Tu domi strato recubas cubili,
Mersus in plumis, Geniumq; mulces,
Exigis census inbiasq; lucris,
Pœna coloni.

Ultimo durata Aquilone virtus,
Interim sumptis oneratur armis,
Redditus & se patriæ saluti
Posthabet ipsam.

Dic mihi sodes posito furore,
Præmijs iustis uter extat horum
Dignior: vel cui rogo debeat
Gratia maior?

Nunquid ignauo stupidoq; ciui,
In toga muto timidoq; in armis?
An bono & forti, patriæq; causa,
Plurima passo?

Nempe qui plura & meliora semper
Egit, in longos referenda fastos,
Præmijs amplis etiam sub hoste
Iudice, dignus.

Fasq;

*Fasq; si spectes apicesq; legum,
 Segnis & vācors, etiam parenti est
 Imperatori benè diuidenti*

Prætereundus.

*Desinas ergò, vel iners iacere,
 Vel queri, quòd te melior iacentem
 Iure præuertit, sua tollat ut sti-
 pendia VIRTUS.*

*Legibus sacris ita comparatum est,
 Ut bonus pigro tibi præferatur,
 Læuus ignauis DEVS, in merentes
 Præmia transfert.*

**Nihil noui accidisse Mecœnati,
 cum eadem Fortuna presserit veteres
 Heroas.**

O D E XV.

*Accidit an beate
 Quid noui, quod te meritò non meritū laceſſat?
 Non equidem putārim,
 Cum ſcias priſcos eadem ſemideos tuliffe.*

Hæc

Hæc eadem proterunt

*Et malus Dæmon superis intulerat benignis ,
Qui modò post labores,*

*Nectar in cælo liquidum cum Ioue patre po-
Prælia multa Iuno, (tant.*

Libero patri peperit, materiam laborum.

En reparatur Hydra ,

Herculi ærumnas referens perpetuo renatas.

En Palamedis insons

*Æmulū VIRTVS habuit dexteritasq; Vlysses:
Rursus & ipse Vlysses,*

Sentit Aiæcis furias & capitale virus.

Hectore sic Achilles

*Morsus, Aeneas Rutulo roditur ipse Turno.
Et patiens Athenas*

Sparta facundas odio prosequitur vetusto.

Arsit & urbs Elisæ

Laude Romana, titulos imperiumq; captans.

Criminationes æmulorum, salua

VIRTUTE , in ipsos redundauisse.

O D E XVI.

Æreus

*Æ Reus ut paries, nec non adamantina turris,
Stat benè fixa solo:
Impetui minimè cedens ictumq; repellens,
Missile non metuit
Balistæ iaculum, fundaq; volatile saxum:
Plura pericla ferens
In caput aduersum iaculatoremq; proteruum,
Dum sine mente furit;
Crimina, sic tibi liuor edax, obiecta resorpsit:
Ipseq; talis abit,
Qualem te voluit: tunica velatus & illa,
Quam tibi fortè parat.
Incolumis VIRTUS multò radiantior exit,
Quò magis ingemuit.
Furnus ut argentum probat explorator & aurum,
Splendidiusq; facit;
Sic quoq; tu splendes inter mendacia maior
Desidis inuidiæ.
Liuor at infelix inhonesto saucius ictu,
Ultor & ipse sui:
Supplicium de se sumit proiectus in umbra,
Est iecur ipse suum.*

Quasnam calumnias resorpsit

Inuidia.

O D E XVII.

*N*on erubescis *Li*uor ignauissime,
Stas inuerecundus foris?
*P*otes né tot reglutens calumnias,
Sufferre conspectum fori?
*R*edundat in caput tuum quod finxeras:
Tricæ tuæ te strangulant.
*E*n prodijt, quem tu calumniatus es:
Qui teste conscientia
Stat absolutus, & bonorum calculis,
Et omnium sententia.
*V*IRTUTIS argumenta & innocentie,
Iam diluunt fictum nefas:
*I*n teq; deprehenditur de patria
Dolosa nundinatio:
*T*raducta Maiestas, & ipsis mortuis
Conuitiaris Regibus.
*N*am dignitati detrahis uiuentium,
Elinguibusq; manibus.

Tu

Tu factione Sarmatas Diūm genus,

Tumultibusq; concutis.

Io triumphe, vicit innocentia:

Periclitantur æmuli:

Siletq; Liur cum suis rumoribus.

Io triumphe nobilis.

Quòd Liur absentem rodāt,

præsentem VIRTUTEM pertimescat.

O D E XVIII.

UT nigri lemures nocte sub horrida,

Sol dum sanctus abest æquore conditus,

Pascuntur tenebris, sæpeq; territant,

Et ludunt hominum pallida corpora.

Sol dum purpureo prodit & emicat

Auroræ thalamo, nox abit humida,

Laruarumq; choros occiduo refert

Orbi, cum nebulis ima petentibus:

Cessant insidiæ, lux fugat aurea

Nocturnas Furias, & Genios malos.

Te nox atra timet magne Diespiter,

Nec solare iubar Styx feru sustinet.

F ij

Sic

*Sic Liuor querulus, dum facies abest
VIRTUTIS, fremitus excitat improbos,
Atergoq; bonos exagitat viros,
Audax atq; catus fingere crimina:
Interdumq; minax rem vocat ad saga
Pacis, sæpè canit tempore classicum,
Dum securus abest hostis & inscius,
Vel ridet fatuam sæpè ferociam.
Sed postquam radio fulgida proximo
VIRTUS emicuit, sidus ut inclytum:
Dum plena facie prospicit ardua,
Præsenti penetrans omnia numine;
Maiestate sua territat æmulos,
Conniuent Furia, protinus occidit
Liuioris miseri tota proteruitas,
Fulgorem fugiens intolerabilem.
Ieiuna sç minas atque ferociam
Rideres alacris spleneq; libero;
Cernens inuidiæ castra fugacia,
Et murem tumidis montibus editum.*

Peroratio ad Iuuentutem, vt
contemnat Inuidiam.

O D E V L T I M A.

VOs igitur Iuuenes moneo, cessate morari
 Liuorem miserum; sed pergite ferre labores,
 AErumnasq; graues, & ne desistite cœptis.
 Sibilet ille licet, feriat stridoribus auras;
 Regia vos tutos nihilominus orbita ducat
 Culmen in ætherium, placidā VIRTUTIS in arcem.
 Non tolerabit iners & nodosissima serpens
 Cernere vicini torrentia lumina solis.
 Donec enim consueta petent spineta colubri:
 Dumq; occultabunt horrentes aspida vepres:
 Dumq; latet sitifer specubus Melanurus in arctis;
 Semper liuor edax nota latitabit in vmbra.
 Et velut à magno confixus Apolline Python;
 Sic cadet inuictæ Liuor VIRTUTIS ab ictu.
 Atra quidem vobis caudamq; trahentia nigram
 Semper sunt, vel Pythagora monitore, cauenda,
 Non metuenda tamen; Sed tanquàm sæpè viator
 Quem fugit incedens, inuentum conficit anguem;
 Sic quoq; præclare factis torquendus, vt horrens
 Intereat Liuor, vel certè latret in vmbra.

Ad Mecœnatem.

MAGno cum Ioue Regiam Deorum
Magnis fert humeris onustus Atlas.
Tu molem patriæ, piumq; pondus,
Mecœnas, humeris beate gestas,
Afferuasq; suo Ioui Polonos,
Regnum virgineo integrum nitore.
Ergò qui tibi non fauet patrono,
Certè nec patriæ fauet saluti.

F I N I S.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0028871

